

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE - 19 - MAART 2026

FECAMO

Magazine van de Belgische Tegel- en Mozaïekwereld

PROCARRO

FECAMO

PROCARRO
CREATED BY BRUNO VAN TROOSTEN

Uitgave van de
Belgische Tegel-
en Mozaïek
Federatie

Kunstlaan 20
1000 Brussel

Afgiftekantoor
BrusselX
Post P927188

MEMBER OF

Embuild

**BUILDING THE
FUTURE TOGETHER**

**SINDS 1951 DE BESTE
KEUZE VOOR ELK WERK**

rubi.com

INHOUD

- 03** Inhoud
- 05** Woord van de Voorzitter:
Ons vak, onze toekomst
- 06** Terug naar de essentie:
de tegelzetter in al zijn precisie
- 08** "Beste tegelzetter 2025":
uitmuntend vakmanschap in de kijker
- 12** Vier organisaties,
één memorabele start
van 2026 bij Steylaerts
- 14** MAPEI opent nieuwe
productiesite voor betonhulpstoffen
in Grâce-Hollogne
- 16** Uitvoering van een binnentrap uit
natuursteen: de te volgen stappen
- 19** De meters van Gino
Over verzamelen, vakmanschap
en een leven lang precisie
- 22** Licht in het terras:
wanneer techniek ook
het legwerk respecteert

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Belgische Tegel- en Mozaïek Federatie
(FECAMO)

Kunstlaan 20, 1000 Brussel
Tel. : 02 545 57 70
BTW : BE 409.355.044
www.fecamo.com

VERSCHEIJNINGSFREQUENTIE/OPLAGE
4x per jaar / 800 exemplaren (FR+NL)

REDACTIE
Patrice Dresse
Bart Derous
Fien De Fauw
Jasmien Felix
Kevin Gouyette
Thomas Robette
Perrine Verhoyen
Gaston Wittamer

IN SAMENWERKING MET:
Redactie en vertaling
Fecamo

Lay-out
Ramdesign

Wandnissen: stijlvol en praktisch

Functionaliteit, flexibiliteit en design: dat allemaal bieden de praktische wandnissen Schlüter-DESIGN-NICHE. De geprefabriceerde elementen van gepoedercoat aluminium bieden in het hele huis veelzijdige mogelijkheden om in wanden stijlvolle accenten aan te brengen en praktische opbergmogelijkheden te creëren - en dat in drie afmetingen en negen aantrekkelijke TRENDLINE-kleuren.

WOORD VAN DE VOORZITTER

Ons vak, onze toekomst

Beste lid,

We zetten ons werk voort. Na onze nieuwjaarsreceptie in de Roeselaarse showroom van Patrick Steylaerts, die ik graag nogmaals bedank, reiken we binnenkort weer onze jaarlijkse award voor de beste tegelzetter van 2025-2026 uit. Het is voor mij als voorzitter een eer om te mogen bijdragen aan die huldiging van de knowhow van onze leden en onze sector, maar ook van de scholen die onze jongeren opleiden zodat ze binnenkort kunnen meedraaien in de mozaïek- en tegelsector.

We blijven bij Buildwise ook werken onder het voorzitterschap van Gérard Mahaux, onze voormalige voorzitter, die al even enthousiast is om onze jongeren op te leiden in de stiel. Hij geeft al bijna twintig jaar les aan het IFAPME in Charleroi en staat in Wallonië bekend als tegel- en vooral mozaïekspecialist.

Tot slot werkt ons team onder leiding van Patrice Dresse verder aan de herontwikkeling van onze Federatie met de komst van Gaston Wittamer, die de Federatie in drie talen groot helpt te maken. Events, opleidingen, magazines, sociale media ... Ze zijn dagelijkse kost voor de Federatie. Zet zelf ook je schouders onder haar instanties, zoals de raad van bestuur en het technische comité bij Buildwise. Je bent van harte welkom! We rekenen op alle goodwill om ons werk voort te zetten en met nieuwe ideeën te komen om onze sector te promoten.

Met collegiale groeten,

Gino Vanhaverbeke
Voorzitter FECAMO

Terug naar de essentie: de tegelzetter in al zijn precisie

Eerst weigerde hij het beroep. Vandaag verdedigt hij elke millimeter ervan. Ontmoeting met François Guirche, een vakman die staat voor zijn keuzes, zijn eisen... en zijn passie.

Sinds wanneer oefent u het beroep uit?

Toen ik 16 was, wilden ze me als leerling-tegelzetter plaatsen. Ik weigerde. Ik heb andere wegen geprobeerd, maar nooit mijn plek gevonden. Rond 2013 besloot ik om een serieuze opleiding te volgen. Ik ben een opleiding bij Forem gaan volgen bij een echte tegelzetter. Daar begreep ik het verschil tussen 'tegels leggen' en tegelzetter zijn. Ik heb de basis, de precisie en de logica van het vak geleerd.

Badkamers zijn erg aanwezig op uw website. Is dat uw specialiteit?

Ja, daar sta ik bekend om. Een tijdlang heb ik de ene badkamer na de andere gedaan. Ik hou van dat soort projecten: ze zijn technisch, compleet en veeleisend. Maar vandaag wil ik me meer richten op vloeren en 'puur' tegelwerk. Badkamers brengen ook loodgieterswerk, elektriciteit, voorraadbeheer enz. met zich mee. Op lange termijn wil ik het eenvoudiger maken en me weer concentreren op de kern van het vak.

U werkt ook regelmatig met XXL-formaten. Wat zijn daarbij de uitdagingen?

Grote formaten hebben me altijd geïntrigeerd. Al heel vroeg heb ik een ambitieus project aangenomen. Ik heb geïnvesteerd in materiaal en me

omringd met ervaren collega's om het vak goed te leren.

Voor de klant is het voordeel duidelijk: esthetiek, minder voegen, een ruimtelijk gevoel. Voor de tegelzetter is het een technische uitdaging. De hantering vereist nauwkeurigheid, aangepast materiaal en organisatie. Je werkt niet op dezelfde manier met een tegel van 280 × 120 cm als met een tegel van 30 × 30 cm.

Werkst u alleen of in team- verband aan deze projecten?

Bij XXL-formaten speel je niet de held. Afhankelijk van de klus werk ik samen met een collega. Je moet vooruitdenken over het transport, de tegels beschermen en het zagen organiseren. Het is nauwkeurig werk, waarbij fouten duur zijn.

Welke projecten zijn u het meest bijgebleven?

Technisch complexe projecten blijven het meest lonend. Ik denk met name aan een badkamer die vorig jaar is gerealiseerd. Het project omvatte verschillende uitdagingen, waaronder het maken van een op maat gemaakte wastafel op basis van een XXL-formaat, met verstekzaagsneden voor een strak en perfect geïntegreerd resultaat. Het is interessant om te weten dat de architect de klanten aanvankelijk had verteld dat hun idee onhaalbaar was.

Uiteindelijk is het project, na wat nadenken, aangepast structuurwerk en vooral veel precisie, toch gerealiseerd – en gaat jarenlang mee. Het zijn precies deze uitdagingen die ons stimuleren om onszelf te overtreffen en die ons eraan herinneren waarom we van dit beroep houden: een technische beperking omzetten in een concrete oplossing.

Wat is essentieel om een goede tegelzetter te worden?

Passie. Als je mooie dingen wilt maken, moet je ervan houden. Daarnaast is nauwkeurigheid belangrijk. Bij tegelwerk gaat het om millimeters. Je moet netjes, nauwkeurig en precies zijn. Een goed onderhouden bouwplaats hoort bij professionaliteit. En dan moet je ook nog eens een goed oog hebben.

Wat zijn de uitdagingen van het vak vandaag de dag?

Het is moeilijk om betrouwbare medewerkers te vinden. Het imago van het beroep wordt niet altijd gewaardeerd, terwijl het een technisch en creatief beroep is. Soms ontbreken ook opleidingsstructuren in de buurt.

Wat is uw visie op de lange termijn?

Terug naar de essentie: elke dag tegels leggen, met hoge eisen en eenvoud. Blijven leren, investeren in goed materiaal en een beroep verdedigen dat het verdient om op zijn juiste waarde te worden geschat. ■■■

Beste tegелzetter 2025: uitmuntend vakmanschap in de kijker

De Belgische Tegel- en Mozaïek Federatie (Fecamo) zal de prijzen van haar wedstrijd "Beste Tegelzetter 2025" uitreiken tijdens haar volgende evenement, waarvan de datum later zal worden bekendgemaakt.

Elk jaar zet Fecamo het talent en de expertise van professionals uit de sector in de kijker via de wedstrijd "Beste Tegelzetter". Deze wedstrijd staat open voor alle tegelzetter die lid zijn van de Federatie en vormt een echte etalage van Belgisch vakmanschap. Daarnaast is het een bron van inspiratie voor particulieren en voorschrijvers die op zoek zijn naar een gekwalificeerde tegelzetter of mozaïekwerker.

Vier categorieën om alle expertises te valoriseren

De wedstrijd is opgebouwd rond vier categorieën:

- Mozaïek
- Standaardformaat
- XXL-formaat
- Junior (jonger dan 25 jaar)

Een jury, samengesteld uit professionals uit de sector, heeft per categorie drie genomineerden geselecteerd. De projecten werden beoordeeld op

basis van strikte esthetische en technische criteria: nauwkeurigheid van de plaatsing, kwaliteit van de afwerking, complexiteit van de realisaties en creativiteit.

Twaalf laureaten binnenkort in de kijker

Voor deze editie 2025 zullen twaalf laureaten worden bekroond met gouden, zilveren of bronzen medailles in hun respectieve categorie. Een prestigieuze erkenning die de uitmuntendheid en technische beheersing van de deelnemende bedrijven zal onderstrepen.

Een avond in het teken van erkenning

De volgende editie van het Fecamo-evenement kondigt zich nu al aan als een belangrijk moment voor de sector. De wedstrijd "Beste Tegelzetter" bevestigt niet alleen het engagement van de Federatie om uitmuntendheid, innovatie en de overdracht van vakken-nis te promoten, maar getuigt ook van een groeiend enthousiasme. Het aantal deelnemers is namelijk aanzienlijk gestegen ten opzichte van de vorige editie, een evolutie waar Fecamo bijzonder trots op is en die de dynamiek van de sector onderstreept.

Enkele voorbeelden per categorie:

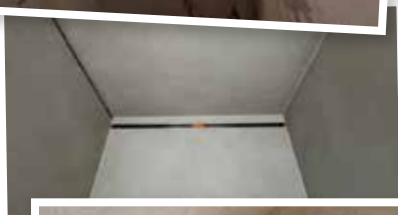
MOSAÏEK

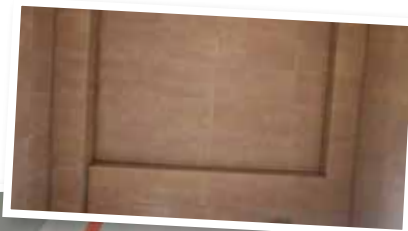
STANDAARDFORMAAT

XXL-FORMAAT

JUNIOR

Vier organisaties, één memorabele start van 2026 bij Steylaerts

Op donderdag 5 februari 2026 opende de showroom van Steylaerts in Roeselare haar deuren voor een bijzondere eerste nieuwjaarscocktail. Professionals uit de bouw- en afwerkingssector waren aanwezig om het nieuwe jaar in te zetten onder het motto “*New Year, New Us – Building together for 2026*”. Het evenement bood een uitgelezen kans om successen van het afgelopen jaar te vieren en nieuwe professionele ontmoetingen tot stand te brengen.

Voor deze allereerste editie bundelden Fecamo, Faba, Embuild West-Vlaanderen en Steylaerts hun krachten. Samen creëerden zij een

inspirerende omgeving waarin aannemers, tegelzetters, distributeurs en partners elkaar konden spreken en ervaringen uitwisselen.

Een showroom vol inspiratie

De keuze voor de showroom van Steylaerts als locatie bleek een schot in de roos. Het modern ingerichte pand, met zijn elegante tegelcollecties en innovatieve afwerkingsmaterialen, bood een natuurlijke mix van inspiratie en professionaliteit. Gasten konden de nieuwste trends en producten ontdekken in een setting die de creativiteit en het vakmanschap van de sector benadrukte.

Daarnaast bood het evenement ruimte om leveranciers in de kijker

te zetten. Onder meer Carrodrein - Shower Drain Design, Solidor, Schlüter-Systems, Lithofin Benelux, Mapei, Eurocol en Lux stelden hun innovaties tentoon, waardoor bezoekers hun kennis over nieuwe technieken en producten konden verdiepen.

Ontmoetingen in een warme en gastvrije ambiance

Wat de avond zo bijzonder maakte, was de warme en gastvrije ambiance die de gesprekken en ontmoetingen begeleidde. Gasten hadden de gelegenheid om collega's uit verschillende disciplines van de bouwsector te spreken, ervaringen uit te wisselen en nieuwe professionele connecties te leggen.

De avond werd geopend met korte speeches van de organiserende partners, waarin het belang van samenwerking, innovatie en kennisdeling binnen de sector werd benadrukt. Daarna kregen de aanwezigen de ruimte om in een ontspannen setting gesprekken te voeren en inzichten uit te wisselen. Deze combinatie van inhoudelijke waarde en een toegankelijke, gastvrije omgeving maakte de avond bijzonder waardevol voor iedereen.

Samen bouwen aan de toekomst

De eerste nieuwjaarscocktail van Fecamo, Faba, Embuild West-Vlaanderen en Steylaerts was meer dan een gezellige start van het jaar: het was een concrete illustratie van hoe samenwerking en uitwisseling binnen de sector versterkt kan worden. De avond toonde aan dat wanneer federaties, ondernemers en partners de handen ineen slaan, er ruimte ontstaat voor innovatie, kennisdeling en duurzame relaties.

Een groot dankwoord gaat uit naar alle aanwezigen voor hun enthousiasme en betrokkenheid. Eveneens een bijzondere dank aan de organiserende teams van Fecamo, Faba, Embuild West-Vlaanderen en Steylaerts voor hun inzet en visie.

Met deze eerste editie is een sterke basis gelegd voor een positief, verbonden en ambitieus 2026. Samen bouwen we verder aan een sector die innovatie, samenwerking en professionaliteit hoog in het vaandel draagt. ■■■

MAPEI opent nieuwe prod voor betonhulpstoffen in

Een strategische investering in lokale productie, innovatie en duurzame betonoplossingen

12

MAPEI opent nieuwe productiesite voor betonhulpstoffen

Op donderdag 12 maart huldigde MAPEI Benelux – de Belgische dochteronderneming van de Mapei Group, een van de wereldleiders in de productie van chemische producten voor de bouwsector – te Grâce-Hollogne officieel haar nieuwe productiesite voor betonhulpstoffen in. Met deze investering versterkt het bedrijf haar lokale verankering in België en zet het een belangrijke stap richting meer flexibiliteit, kortere levertijden en een lagere ecologische voetafdruk voor de Belgische betonsector.

De nieuwe installatie ondersteunt zowel betoncentrales als prefab producenten in heel België. Ze sluit naadloos aan bij de strategie van MAPEI Benelux om, gesteund door de R&D-expertise van de internationale groep, lokaal ontwikkelde oplossingen aan te bieden die beantwoorden aan Belgische en Europese normen.

Dichter bij de klant, met minder impact op het milieu

De productiesite in Grâce-Hollogne is een geautomatiseerde centrale waar verschillende vloeibare en poedervormige grondstoffen nauwkeurig worden gedoseerd en gemengd volgens vastgelegde recepten van MAPEI Italië. Elke formulering wordt vooraf getest en geanalyseerd. Pas wanneer het product volledig voldoet aan de technische specificaties, wordt het vrijgegeven voor opslag en levering aan de klant.

“De keuze om deze installatie in België te vestigen is strategisch”, verklaart Veronica Squinzi, CEO van Mapei. “Lokale productie zorgt voor kortere levertijden, lagere transportkosten en een grotere flexibiliteit voor klanten. Daarnaast draagt de site bij aan een lagere CO₂-uitstoot, doordat afgewerkte pro-

productiesite Grâce-Hollogne

ducten niet langer uit Italië moeten worden aangevoerd. Dit sluit aan bij de groeiende vraag van klanten naar oplossingen met een verminderde ecologische voetafdruk en ondersteunt de transitie naar kwalitatiever, duurzamer beton."

"Mapei Benelux levert niet alleen producten aan zijn klanten, maar biedt ook uitgebreide technische ondersteuning. Dit varieert van laboratoriumtests en tests in de betoncentrale tot hulp bij het optimaliseren van betonrecepten en het naleven van Belgische en Europese normen", voegt Marco Squinzi, CEO van Mapei, toe. "In een markt die verschuift naar cement met een laag klinkeraandeel, helpen we producenten zich aan te passen met innovatieve, hoogwaardige oplossingen, zodat ze de kwaliteit kunnen handhaven in een snel evoluerende sector."

"Wij dragen bij aan de ontwikkeling van nieuwe oplossingen voor de betonindustrie", zegt Jean Michel Grégoire, general manager van Mapei Benelux. "Hoewel het eindproduct er vaak hetzelfde uitziet, staat de ontwikkeling nooit stil. Mapei is altijd op zoek naar betere chemische systemen in beton, zodat het waterverbruik en de CO₂-uitstoot kunnen worden verminderd zonder dat dit ten koste gaat van de prestaties."

Een discrete maar essentiële rol in de bouwsector

Producenten van betonadditieven spelen een rol die vaak weinig zichtbaar is, maar wel cruciaal in de hele bouwketen. Ze maken het mogelijk om beton heel nauwkeurig af te stemmen op de technische, economische en milieugerelateerde eisen van vandaag en morgen.

Hulpstoffen verbeteren onder meer de verwerkbaarheid van beton, sturen het verhardingsproces en zorgen voor een betere duurzaamheid, zelfs onder moeilijke omstandigheden zoals koude, hitte of lange transportafstanden. Zonder deze hulpstoffen zouden veel hedendaagse betonoplossingen eenvoudigweg niet realiseerbaar zijn. Daarnaast zijn betonadditieven een motor van innovatie. Nieuwe moleculen maken het mogelijk om betonformuleringen aan te passen aan moderne, onder meer koolstofarmere cementsoorten. Zo vormen producenten van hulpstoffen de schakel tussen chemie en civiele techniek.

Een versterking voor de sector

Met de inauguratie van de nieuwe productiesite in Grâce-Hollogne vergroot Mapei Benelux haar zichtbaarheid in de Belgische bouwsector en verhoogt ze haar reactiesnelheid richting klanten. De centrale onderstreept de rol van betonhulpstoffen als onmisbare hefboom voor performanter beton, vandaag en in de toekomst.

Mapei Benelux, 30 jaar innovatie en aanwezigheid in de regio

Mapei is sinds de jaren 70 aanwezig in België. Het bedrijf heeft zijn aanwezigheid definitief geconsolideerd in 1997 met de oprichting van Mapei Benelux en de inhuuldiging van het hoofdkantoor in Grâce-Hollogne, dat nu een magazijn, een betonlaboratorium voor onderzoek en ontwikkeling, een opleidingscentrum, een showroom en een nieuwe fabriek voor additieven omvat. De reputatie van het merk in de regio groeide aanzienlijk in de jaren 90 dankzij de sponsoring door Mapei van een professioneel wielerteam, een sport

die ook in België erg populair is. In de loop der jaren zijn Mapei-producten gebruikt bij de bouw of renovatie van talrijke iconische gebouwen, zoals het Vlaamse parlamentsgebouw in Brussel, het Berlaymontgebouw waar de Europese Commissie is gevestigd, de luchthaven Brussel-Zaventem, het NAVO-hoofdkwartier in Evere, het Grand Hôpital in Charleroi en het stadion in La Louvière. Tegenwoordig verkoopt de afdeling betonadditieven van Mapei Benelux jaarlijks tussen de 1.500 en 2.500 ton aan producten, wat bijdraagt aan een totale omzet van ongeveer 35 miljoen euro.

OVER MAPEI

Mapei, opgericht in 1937 in Milaan, is vandaag een van 's werelds toonaangevende fabrikanten van chemische producten voor de bouwsector en heeft bijgedragen aan de bouw van enkele van de belangrijkste architecturale en infrastructurale werken wereldwijd. Met 98 dochterondernemingen in 59 landen en 106 productiefabrieken in 42 verschillende landen heeft de groep wereldwijd ongeveer 13.200 medewerkers in dienst. De geconsolideerde omzet van de Mapei-groep bedroeg in 2024 4,4 miljard euro. De basis voor het succes van het bedrijf wordt gevormd door specialisatie, internationalisering, onderzoek & ontwikkeling en duurzaamheid.

www.mapei.com

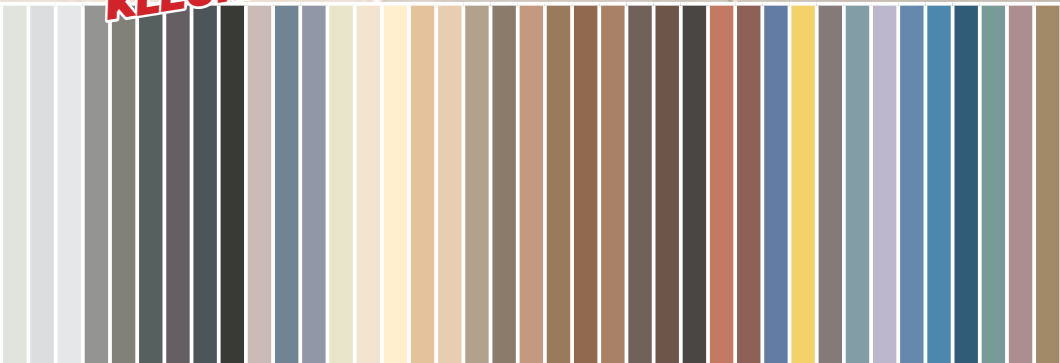

Kerapoxy Easy Design

De meest gemakkelijk aan te brengen epoxyvoeg.

**Vanaf nu
verkrijgbaar
in 1,5 kg**

**41
KLEUREN**

Uitvoering van een binnentra de te volgen stappen

De uitvoering van een trap is een complexe taak waarbij rekening gehouden moet worden met heel wat criteria. Het is daarom essentieel om goed na te denken over het ontwerp. Hierbij moeten bepaalde algemene dimensioneringsprincipes gerespecteerd worden, vooral wanneer de trap afgewerkt zal worden met natuursteen.

Dimensioneringsregels

Trappen moeten gedimensioneerd worden met het oog op comfort en veiligheid. Voor binnentrappen kan hiervoor gebruikgemaakt worden van de formule van Blondel:

$$2O + A = 600 \pm 30 \text{ mm}$$

met:

O: de optrede of hoogte van de treden

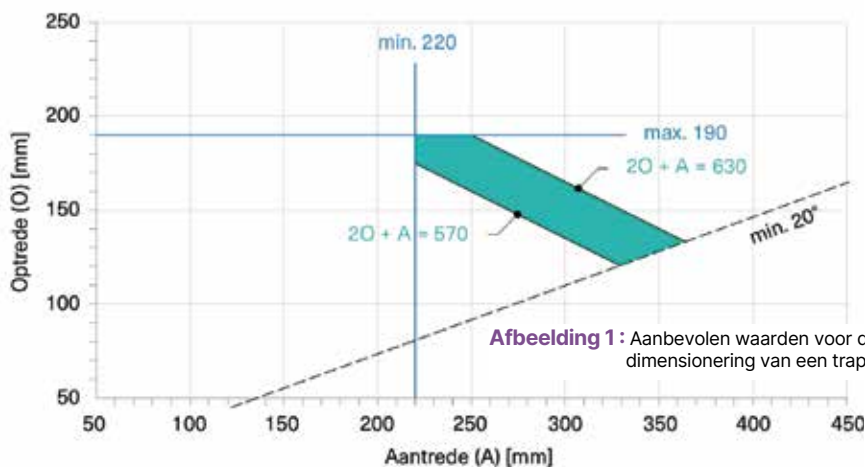
A: de aanrede of diepte van de treden

Deze formule volstaat op zich echter niet om een trap correct te ontwerpen. Volgens de huidige herziening van **TV 198** over houten trappen, moet deze aangevuld worden met:

- een hellingspercentage
- een minimale afmeting voor de aanrede (minstens 220 mm om een toereikend steunvlak te garanderen)
- een maximale afmeting voor de optrede (maximum 190 mm om struikelen te voorkomen).

De toepassing van deze waarden resulteert in een maximale helling van $40,8^\circ$, terwijl de minimaal vereiste helling 20° is.

Trappen die gebruikt worden als **evacuatiewegen** in gebouwen waarvoor brandvoorschriften gelden, moeten voldoen aan strengere dimensionale

Afbeelding 1: Aanbevolen waarden voor de dimensionering van een trap

ap uit natuursteen: Buildwise

eisen: een minimale aantrede van 200 mm en een optrede van 180 mm, wat leidt tot een maximale helling van 37°.

Het groene vlak in **afbeelding 1** illustreert het aanbevolen bereik voor de dimensionering van de aan- en optrede, rekening houdend met de formules van Blondel en de veiligheidscriteria.

Uitvoering van de draagstructuur en plaatsing van de natuursteen-afwerking

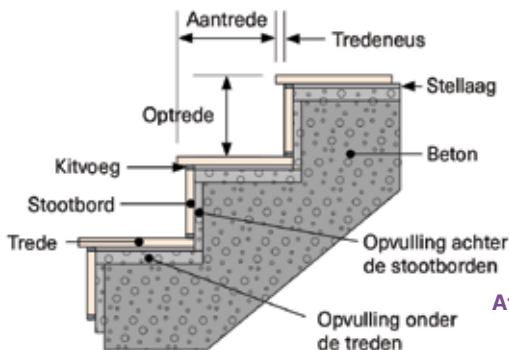
Hoewel de uitvoering van de draagstructuur van de trap de verantwoordelijkheid is van de ruwbouwaannemer en niet van de natuursteenbewerker, kunnen de stenen niet gelegd worden zonder **correctie van de betonnen ondergrond**.

Bij deze voorbereidende stap wordt de aantrede aangepast met gestabiliseerd zand bestaande uit wit cement, om vlekken op de steen te voorkomen. De opvulling moet echter beperkt worden tot maximaal 50 mm onder de treden en 30 mm achter de

stootborden (zie **afbeelding 2**). Als grotere aanpassingen nodig blijken te zijn, dan moet de bouwheer hiervan op de hoogte gebracht worden.

Vóór de plaatsing van de afwerking moet er rekening gehouden worden met de volgende punten:

- **valincidenten** treden meestal boven- en onderaan de trap op (zie Buildwise-artikel 2024/03.01 over de verlichting van trappen). Daarom moet er bijzondere aandacht besteed worden aan de afmetingen van de eerste en laatste trede, die kunnen variëren naargelang van de afwerking van de tussenborden
- het is belangrijk om te controleren dat alle zichtbare randen van de stenen een **afschuining** van 2 tot 3 mm hebben. Als er onder de steen een net zit, dan moet dit bij alle uitstekende delen (bv. de tredeneus) verwijderd worden
- bij heel diepe treden is het soms niet nodig om in een **tredeneus** te voorzien. Vaak is dit echter toch aangeraden voor de veiligheid en de bescherming van de stootborden. Voor aantredes tussen 220 en 240 mm worden doorgaans tredeneuzen van 25 tot 40 mm aanbevolen. In alle gevallen mag een waarde van 50 mm niet overschreden worden.

Afbeelding 2: Opbouw van een natuurstenen trap op een betonnen draagstructuur

DIMENSIONERING VAN DE AFWERKINGEN

De dimensionering van de natuursteenelementen kan niet alleen gebaseerd worden op de afmetingen van de aan- en optrede van de draagstructuur, omdat deze enigszins zullen verschillen nadat de afwerkingen aangebracht zijn. De juiste afmetingen van de stenen kunnen bepaald worden door:

- voor de **lengte van de steen** van de trede, de aantrede van de draagstructuur op te tellen bij de lengte van de tredeneus en de dikte van de steen van het stootbord
- voor de **hoogte van het stootbord**, de dikte van de steen van de trede en de dikte van de voeg tussen de trede en het stootbord af te trekken van de hoogte van de trede van de draagstructuur.

Dus als de aantrede van de draagstructuur 210 mm diep is, met een tredeneus van 40 mm en een stootbord van 30 mm dik, dan zal de uiteindelijke lengte na de plaatsing van de stenen 280 mm bedragen, wat overeenkomt met een toename van zo'n 30 %.

De plaatsing van de afwerking begint met het aanbrengen van de steen op de trede (bv. op mortel-lijm), gevolgd door die op het stootbord. Vervolgens wordt de ruimte tussen het beton en het stootbord opgevuld. Deze stappen worden herhaald tot bovenaan de trap.

Als de trap tussen twee muren staat, dan moet er tussen de treden en de muren in een voldoende grote voeg voorzien worden om schade door de **uitzetting van de steen** te voorkomen (zie **TV 213, § 3.3.1.5**). Als één zijde vrij is, dan vormt de uitzetting minder een probleem en is er meer flexibiliteit in de keuze van de afwerkingen. Een voorafgaande coördinatie van de werken is essentieel om de afwerkingen tussen de treden en de muren te definiëren, vooral bij een uitvoering zonder plint.

2 MM

Alle afmetingen van de treden van een trap (aantrede, optrede en tredeneus) moeten identiek zijn, met een maximale afwijking van ± 2 mm ten opzichte van de voorziene afmetingen. Deze strikte tolerantie garandeert de **veiligheid van de trap**.

Samenvatting van een artikel, verschenen op pp. 6-7 van het Buildwise Magazine november-december 2024. Enkel het originele Buildwise-artikel geldt als referentie.

De meters van Gino : Over verzamelen, vakmanschap en een leven lang precisie

Bij sommige tegelzetters hangt er een oude waterpas aan de muur als herinnering. Bij Gino zijn het meters. Honderden meters. Zorgvuldig bewaard, ongebruikt, elk met een eigen verhaal. Wat ooit begon met één eenvoudige plooiometer groeide uit tot een unieke verzameling van bijna 700 exemplaren.

Maar wie denkt dat dit “*maar een hobby*” is, vergist zich. Voor Gino, voorzitter van Fecamo, staat elke meter symbool voor iets groters: meten is weten. En weten is vakmanschap.

“En zo is dat begonnen.”

Het verhaal start in 1992. Na dertien jaar in het internationaal transport zet Gino de stap naar het zelfstandige tegelzetten. Op zijn eerste dag krijgt hij van een bouwstofleverancier een meter cadeau.

In 1999 volgt er opnieuw één. En daarna nog één. “*Ik zei: ik ga ze sparen.*” Vanaf dat moment wordt het bewust. Zijn regel is duidelijk: alleen splinternieuwe meters. Nooit gebruikt. Rechtstreeks uit de doos of uit de kast van een leverancier. “*Er zit geen één tussen die ooit gebruikt is.*”

Vandaag telt zijn collectie tussen de 625 en 650 exemplaren. Netjes geclassificeerd in bakken. Alles samen goed voor meer dan een kilometer meetgereedschap.

Kleuren, techniek en emotie

Wat een meter bijzonder maakt? De variatie.

“*Je hebt ze met reclame, met tekeningen, met huizen, in rood, groen, blauw, zwart... Dat maakt het mooi.*” Er zitten oudere modellen tussen uit de jaren tachtig, misschien zelfs

vroeger. *“Vroeger waren dat hogere meters. Als je die opendeed, gingen die meer uit elkaar.”* De moderne meters zijn verfijnder en perfect geschikt. *“Twintig centimeter is twintig centimeter. Ze moeten exact zijn.”*

Tussen de honderden exemplaren zit ook een emotioneel stuk: een meter met de woorden ‘Super papa’, gekregen van zijn kinderen en kleinkinderen.

De verzameling groeit nog steeds spontaan. Leveranciers en collega’s weten dat hij spaart. *“Vanmorgen heb ik er nog drie bijgekregen.”* Een nieuwe meter betekent vaak ook een nieuw gesprek — en nieuwe contacten binnen de sector.

Meten op de werf

De link tussen verzamelen en werken is vanzelfsprekend. Een tegelzetter zonder meter? Onmogelijk.

“Het eerste wat ik ’s morgens doe op de werf, is mijn meter pakken en in mijn zak steken. En ’s avonds is dat het laatste wat ik eruit haal.”

Sinds 1992 plaatste Gino vele vierkante meter tegelwerk. Vaak met ploegen van vier of vijf mensen. Van exclusieve interieurprojecten tot precisiewerk waar millimeters het verschil maken.

“Als je iets correct wil plaatsen, moet je meten. Een meter komt er altijd bij.”

Elk project was een leerschool. *“Je leert altijd bij. Ik kijk naar hoe anderen werken. Is iets beter? Dan probeer ik dat.”* Ook vandaag, op 66-jarige leeftijd, bezoekt hij nog beurzen om nieuwe technieken te ontdekken. *“Je kunt me niet straffen met een dag te gaan werken.”*

Kwaliteit boven meters maken

In de sector hoor je het vaak: meters maken. Snel werken. Productie draaien.

Maar voor Gino primeert kwaliteit. *“Ik leg liever één tegel perfect dan tien snel.”*

Volgens hem is het soms vijftig-vijftig in de sector: snelheid tegenover afwerking. Natuurlijk moet er geld verdiend worden, maar zonder trots in je werk blijft er weinig over. *“Je ziet het verschil tussen iemand met passie en iemand die alleen moet presteren.”*

Hij leidde verschillende jongeren op tot volwaardige vakmensen. Zijn boodschap aan wie vandaag begint: *“Leer de stiel. Heb passie. Begin niet met alleen maar meters te willen maken.”*

Van potloodlijn naar laser

Het vak is geëvolueerd. Waar vroeger alles met potlood werd uitgezet, werken veel tegelzetters vandaag met lasers en digitale meetinstrumenten.

"Die lasers zijn gemakkelijk. Je hebt meteen je perfecte verticale en horizontale lijnen."

Digitalisering helpt bij het berekenen van hoeveelheden lijm of tegels, maar ervaring blijft doorslaggevend. *"Iemand die dertig jaar in het vak zit, kan even goed meten zonder al die programma's."* Technologie verandert de manier van werken, maar niet de essentie: precisie.

Een werkende voorzitter

Als voorzitter van Fecamo blijft Gino vooral vakman. *"Ik ben een werkende voorzitter. Geen voorzitter op papier."*

Zijn grootste zorg is de instroom van jonge vakmensen. Het beroep verdient volgens hem meer erkenning als ambacht. Daarom zet Fecamo in op ondersteuning van opleidingen en het versterken van kwaliteit binnen de sector. Vakmanschap moet worden doorgegeven.

De meters van Gino

Wat zegt een collectie van bijna 700 meters over een carrière?

Misschien dit: dat tegelwerk een groot vak is. Dat achter elke meter een mens zit. Dat elk gesprek leidt tot nieuwe inzichten.

"Door die meters leer je nieuwe mensen kennen. Nieuwe contacten. Nieuwe gesprekken."

En wat hoopt hij dat collega's onthouden?

Hij glimlacht.

"Dat er misschien toch nog één meter is die Gino niet heeft." ■ ■ ■

Licht in het terras: wanneer techniek ook het legwerk respecteert

22

Licht in het terras: wanneer techniek ook het legwerk respecteert

Terrassen worden steeds vaker meer dan een “buiten-vloer”. Eindklanten verwachten sfeer, oriëntatie en veiligheid—liefst zonder losse armaturen of complexe maatwerkoplossingen. In de praktijk zien we dat geïntegreerde verlichting in terrassen vaak omslachtig en duur is, terwijl de vraag enkel toeneemt. Dat inzicht vormde het startpunt voor onze lichttegels: verlichting die je meeneemt in de logica van een terrasopbouw.

“De feedback die ik kreeg van onze tegelhandelaars en van tegelzetter was opvallend helder: verlichting in het terras kan een enorme meer-

SOLIDOR LEVELLING SOLUTIONS

waarde zijn, zolang het niet leidt tot méér gedoe tijdens het leggen,” zegt Niels Deplaecie, Account Manager Benelux. “Die input hebben we letterlijk als vertrekpunt genomen: een oplossing die meeloopt met de terrasopbouw; eenvoudig te plaatsen en waterdicht.”

Het idee ontstond heel eenvoudig: we zochten naar extra meerwaarde op het terras—meer beleving, zonder dat het ingewikkeld wordt. In gesprekken met handelaars en tegelzetters hoorden we telkens hetzelfde: er is veel vraag naar geïntegreerd licht, maar het werd te vaak opgelost met dure, omslachtige maatwerkoplossingen. Met Lumisol hebben we die drempel bewust verlaagd: 's werelds eerste lichtgevende bovenplaat die je integreert zoals je een terras opbouwt, met een strak resultaat.

Gezien verlichting niet onze achtergrond was en we die expertise niet zomaar in huis hadden, hebben we bewust kennis opgebouwd—van lichttechniek en componenten tot veiligheid, duurzaamheid en installatie. Tegelijk kozen we meteen voor samenwerking met een ervaren verlichtingspartner, zodat het vanaf dag één technisch klopt én we intern onze eigen knowhow konden uitbouwen.

Omdat het om buitentoepassingen gaat, lag de lat in ontwikkeling meteen hoog. Waterdichtheid (IP68) was een basisvoorwaarde, net als voldoende draagkracht en installatiegemak. Daarnaast is sturing essentieel: een systeem kan technisch kloppen,

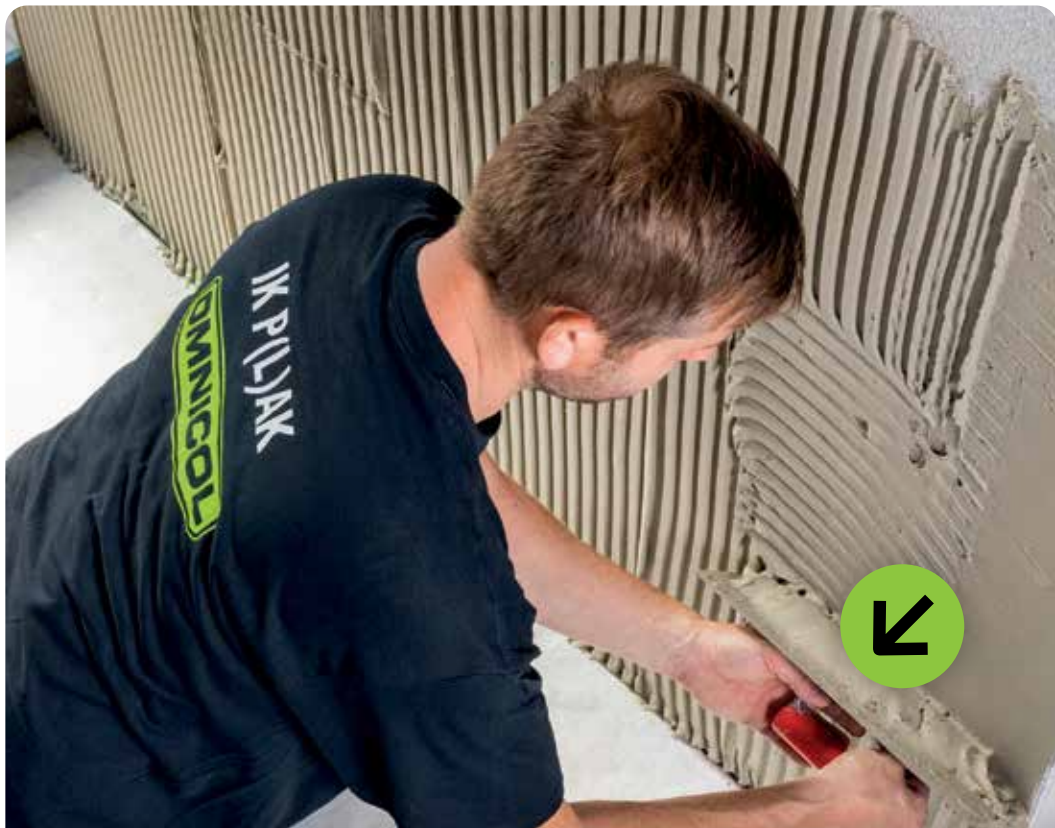
maar als de bediening omslachtig is, krijg je onnodige interventies achteraf. Daarom werd ook een applicatie uitgewerkt om het geheel te beheren.

De toepassingen zijn breed: horeca die net dat beetje extra beleving zoekt, veiligheid rond zwembaden, of subtiele wegaanduiding in zorgomgevingen. Ook in architecturale projecten bewijst het concept zijn waarde, zoals bij een integratie in een project van Govaere in Kuurne.

“Als Belgisch familiebedrijf (derde generatie) sinds 1978 hebben we geleerd dat innovatie pas telt als ze het werk op de werf eenvoudiger maakt,” zegt Henri Dejans, zaakvoerder van Solidor. De grootste uitdaging vandaag? Verder blijven inzetten op efficiëntie en betrouwbaarheid, zodat tegelzetters vlotter kunnen doorwerken — zonder in te boeten op afwerking of duurzaamheid.

Geschreven door: Emmanuel Dejans, Henri Dejans (managing directors) en Niels Deplaecie (accountmanager Benelux)

Duurzaam vakmanschap

Wij staan voor vakwerk dat blijft. We bouwen niet alleen aan vandaag, maar aan de toekomst. Met innovatieve oplossingen dragen we bij aan een duurzamere sector, voor onze klanten en de wereld om ons heen.

OMNIGOL

WWW.OMNIGOL.EU